

Bijušajos kūdras laukos notikusi lielākā sfagnu sūnu stādīšana Latvijā dabiska purva atjaunošanai

Ķemeru Nacionālā parka bijušajos kūdras izstrādes laukos, kas uzskatāma par degradēta kūdrāja teritoriju, 18. maijā ar 62 talcinieku palīdzību sastādīti vairāk nekā 2200 kg sfagnu sūnu apmēram 4500 m² platībā. Sfagnu sūnu stādīšana tik lielā teritorijā Latvijā norisinājās pirmo reizi – to projekta LIFE REstore ietvaros īstenoja Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu “Silava”, Latvijas Kūdras asociāciju un biedrību “Baltijas krasti”.

Sfagnu sūnu stādīšana ļaus pārbaudīt, vai iespējama purvam raksturīgās veģetācijas atjaunošanās teritorijā pēc kūdras izstrādes, kā arī zinātniskā eksperimentā noteikt efektīvāko sfagnu stādīšanas veidu, kuru varēs izmantot bijušajos kūdras izstrādes laukos arī citviet Latvijā, izvēloties renaturalizāciju kā degradēta kūdrāja teritorijas apsaimniekošanas veidu. Potenciāli sfagnu stādījumi Latvijā varētu tikt ierīkoti vairāk nekā 6250 hektāru plašā teritorijā – neliela izmēra degradētos kūdrājos.

Četros izmēģinājumu teritorijas laukumos talcinieki stādīja dažādu sugu sfagnu sūnas – Magelāna, brūno, iesarkano un zaļo sfagnu – un citus purva augus dažādās kombinācijās. Trīs no laukumiem tika sagatavoti, noņemot mineralizējušos kūdras virskārtu. Stādāmo materiālu – 108 maisus ar purva sūnām un citiem purva augiem – dienu iepriekš sadarbībā ar SIA “Laflora” talcinieki ievāca Drabiņu purvā.

"Sfagnu stādīšana ir jauna metode Latvijā un šī izmēģinājumu teritorija ir lielākais līdz šim veiktais zinātniskais eksperiments sfagnu stādīšanā. Savukārt nacionālie parki valstī ir zināms kvalitātes standarts – tās ir nacionālas nozīmes dabas teritorijas, kas vilina miljoniem apmeklētāju katru gadu. Līdz ar to šādu inovatīvu metožu ieviešana Ķemeru Nacionālajā parkā ir apsveicama – tā ir iespēja demonstrēt jaunas metodes dabas atjaunošanā, kā arī ļauj sekot līdzi to efektivitātei," pauž Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas direktors Andris Širovs.

Dabas aizsardzības pārvaldes īstenotā projekta LIFE REstore vadītājs Kaspars Pabērzs skaidro: “Projekta ietvaros veiktās izstrādāto kūdras lauku inventarizācijas dati rāda, ka Latvijā ir aptuveni 50 000 hektāri degradētu kūdrāju. Aptuveni 15 000 hektāru šobrīd notiek kūdras izstrāde, bet degradētās teritorijas aptuveni 17 000 hektāru platībā jau tiek izmantotas – daļa teritoriju ir appludinātas vai tajās ierīkotas pļavas, šobrīd notiek ogulāju audzēšana, daļā izveidojies mežs. Savukārt par 18 000 hektāru lielu platību, kur kūdras izstrāde ir pārtraukta un nenotiek veģetācijas atjaunošanās, kā arī par teritorijām, kur šobrīd notiek kūdras izstrāde, būs jāpieņem lēmumi par teritoriju atkārtotu izmantošanu un jāveic rekultivācija.”

LIFE REstore gatavo šīs rekomendācijas izstrādātu kūdras lauku ilgtspējīgai izmantošanai, līdzsvarojot klimata, ekonomiskos un vides aspektus. Tās būs pieejamas LIFE REstore izdotajā rokasgrāmatā 2019.

Latvijas
Kūdras
asociācija

gada pirmajā pusē. Izstrādātu kūdras lauku ilgtspējīga apsaimniekošana, izvēloties piemērotākos rekultivācijas veidus, ir valstiski nozīmīga, jo var radīt ne tikai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu no degradētiem kūdrājiem, bet arī veicināt nodarbinātību un radīt ekonomiskus ieguvumus teritoriju īpašniekiem un apsaimniekotājiem, kā arī palielināt bioloģisko daudzveidību.

Renaturalizācija, stādot purvam raksturīgo veģētāciju, ir tikai viens no iespējamajiem bijušo kūdras izstrādes lauku atkārtotas izmantošanas veidiem. Projekts LIFE REstore padziļināti analizē septiņus Latvijai piemērotos šādu teritoriju atkārtotas izmantošanas veidus un vairākās izmēģinājumu teritorijās Latvijā īsteno un pārbauda daļu no tiem, lai sagatavotu rekomendācijas šo teritoriju ilgtspējīgai izmantošanai.

Projektu “Degradēto kūdrāju atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” (LIFE REstore, LIFE14 CCM/LV/001103) no 2015. gada 1. septembra līdz 2019. gada 31. augustam īsteno Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu "Silava", Latvijas Kūdras asociāciju un biedrību "Baltijas krasti" ar Eiropas Savienības LIFE programmas finansiālu atbalstu. Vairāk informācijas: restore.daba.gov.lv.

Informāciju sagatavoja:

Anda Zālmane

Dabas aizsardzības pārvalde

Projekta LIFE REstore sabiedrisko attiecību speciāliste

Tālrunis: 26539348, e-pasts: anda.zalmane@daba.gov.lv